

Силабус
навчальної дисципліни
Технології вивчення зарубіжної літератури
2024-2025 навчальний рік

Освітня програма	«Середня освіта (Мова і література (англійська))»
спеціальність	014 Середня освіта
предметна спеціальність	014.02 Середня освіта. Мова та література (англійська)
спеціалізація	014.021 Англійська мова та зарубіжна література
Галузь знань	література
Рівень вищої освіти	01 Освіта / Педагогіка магістр
Викладач	Ганна АЛЕКСАНДРОВА
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-zar-lit/composition-kaf-zar-lit/aleksandrova/
Контактний телефон	0997071561
E-mail викладача:	tria8@ukr.net
Графік консультацій	середа, 15.00-16.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3/ 90 год.	очна (денна)	12 год.	12 год.	66 год.	екзамен
	заочна (дистанційна)	4 год.	4 год.	86 год.	

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: технології, педагогічні технології, освітні технології, методика, історія зарубіжної літератури, інновації, урок, критичне мислення, освітня діяльність.

Мета курсу: підготовка творчого вчителя, здатного здійснювати комунікативно зорієнтоване навчання, формувати розвинену особистість, творчо застосовувати інноваційні технології викладання зарубіжної літератури.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є новітні освітні технології та методичні можливості їх застосування в освітньому процесі при викладанні зарубіжної літератури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **знати** теоретичні засади дисципліни, зміст, завдання та структуру навчальної дисципліни; сучасний стан розвитку технологій вивчення зарубіжної літератури у професійній середній школі, основні тенденції вдосконалення шкільного курсу літератури у зв'язку з оновлення шкільної освіти і технологій його викладання; основні положення нової Концепції літературної освіти, державних стандартів базової і повної середньої освіти, зміст діючих шкільних програм (у тому числі і програми для профільного навчання), навчально-методичних комплексів із зарубіжної літератури; про сучасні наукові дослідження в галузі теорії методики викладання зарубіжної літератури, про нові педагогічні технології, методичні досягнення, а також про передовий досвід вчителів-словесників; про особливості організації процесу літературної освіти в умовах сучасної школи; теоретичні поняття (літературознавчі та методичні), за допомогою

яких можна ефективно вирішувати навчальні, виховні та розвиваючі завдання у процесі викладання зарубіжної літератури в школі; сутність та основні поняття технологічного підходу щодо організації процесу вивчення світової літератури; зміст та класифікацію інноваційних технологій; особливості використання інноваційних технологій у процесі вивчення світової літератури у середній школі; основи інформаційної культури студента-філолога.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **вміти** аналізувати наукові засади технологічного підходу до навчання у середній школі; визначати сутність технологічного підходу до підготовки майбутніх фахівців та його основні поняття; проводити класифікацію інноваційних технологій; застосовувати інноваційні технології у професійній діяльності; проектувати та проводити уроки зарубіжної літератури в середніх і старших класах з використанням інноваційних технологій під час педагогічної практики; працювати з передовим методичним спадком, інтегрувати в урок літератури нові інформаційні технології; сформувати власний індивідуальний стиль; виробити самостійне методичне бачення з вивчення обраного літературного матеріалу та практично застосовувати сформовані вміння та навички у майбутній педагогічній діяльності.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>ІК. Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 02. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.</p> <p>ЗК 03. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК 04. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 06. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.</p> <p>ЗК 07. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.</p> <p>ФК 01. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ФК 02. Здатність використовувати інновації у</p>	<p>ПРН 03. Обирає методи і прийоми навчання іноземної мови і зарубіжної літератури і контролює навчальних досягнень учнів відповідно до цілей і завдань освітнього процесу; оцінює навчальні матеріали та адаптує їх до конкретного освітнього контексту, створює навчально-методичне забезпечення для проведення занять з іноземної мови і зарубіжної літератури.</p> <p>ПРН 04. Здійснює міжкультурну комунікацію і долає міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються; знання основних відмінностей концептуальної і мовної картини світу носіїв англійської мови; знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури.</p> <p>ПРН 05. Використовує гуманістичний потенціал іноземної мови і культури для формування духовного світу громадян України, забезпечує організацію діалогу мов і культур на заняттях з іноземної мови і зарубіжної літератури.</p> <p>ПРН 06. Взаємодіє зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використовує</p>

<p>професійній діяльності.</p> <p>ФК 03. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя</p> <p>ФК 06. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.</p> <p>СК 08. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.</p> <p>ПК 01. Здатність проектувати безпечне освітнє середовище, освітні програми й індивідуальні освітні маршрути учнів з іноземної мови та зарубіжної літератури.</p> <p>ПК 02. Здатність здійснювати науково-педагогічне спілкування у філологічній галузі, планувати і проводити навчальні заняття та виховні заходи з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах середньої та вищої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.</p> <p>ПК 06. Здатність володіти технологіями навчання іноземної мови і літератури, використовувати різноманітні методи і прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури в закладах середньої та вищої освіти, оцінювати їх ефективність і розробляти шляхи їх удосконалення.</p>	<p>практичний досвід і мовно-літературний контекст для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої і вищої освіти.</p> <p>ПРН 07. Демонструє рівень загальнотеоретичної та професійної підготовки з іноземної мови і зарубіжної літератури та методика їх навчання, уміння збирати наукову інформацію з тематики дослідження, використовуючи різні джерела інформації, формулювати цілі та завдання і вибрати відповідні методи дослідження, в тому числі й емпіричні; здійснює самостійний науковий пошук для оптимізації процесу навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в конкретному освітянському контексті.</p>
---	---

Зміст курсу

Тема 1. Технологізація навчання на сучасному етапі розвитку української освіти. Якість освіти і перспективні педагогічні технології. Поняття «освітньої інновації». Технологізація освітнього процесу. Поняття «педагогічної технології». Співвідношення понять «освітня технологія» і «педагогічна технологія», «методика» і «технологія навчання».

Тема 2. Компаративний аналіз традиційної та інноваційних технологій викладання зарубіжної літератури. Ознаки, цілі і завдання традиційного технології викладання. Особливості організації навчального процесу з використанням традиційної технології викладання. Сутність інноваційних технологій викладання та їх значення у розвитку самоцінної особистості. Передумови виникнення педагогічної інноватики. Інноваційні технології в системі літературної освіти.

Тема 3. Загальні засади впровадження педагогічних технологій в освітній процес. Сутність та основні ознаки педагогічної технології. Історія становлення педагогічних технологій. Типологія педагогічних технологій.

Тема 4. Інноваційний підхід як передумова технологізації сучасної освіти. Інноваційність у сучасному освітньому просторі. Типологія педагогічних інновацій. Гуманістична спрямованість освітніх інновацій.

Тема 5. Технологія особистісно орієнтованого навчання на уроках зарубіжної літератури. Сутність технології особистісно орієнтованого навчання. Мета й завдання особистісно орієнтованого навчання. Основні параметри освітнього процесу в технології

особистісно орієнтованого навчання. Структура особистісно орієнтованого уроку. Діяльність учителя на уроці зарубіжної літератури з особистісно орієнтованою спрямованістю.

Тема 6. Технологія розвитку критичного мислення на уроках зарубіжної літератури. Сутність технології розвитку критичного мислення (ТРКМ). Мета та завдання ТРКМ. Основні характеристики ТРКМ. Умови розвитку в учнів критичного мислення. Методична модель пізнавального процесу в ТРКМ. Особливості організації уроку за ТРКМ.

Тема 7. Особистість педагога та освітні інновації. Основні функції педагогічної діяльності. Педагогічна культура. Професійні вимоги до особистості педагога. Професійна індивідуальність учителя-словесника. Індивідуальність учителя зарубіжної літератури і педагогічні технології.

Тема 8. Технологія розвивального навчання Д. Б. Ельконіна – В. В. Давидова на уроках зарубіжної літератури. Сутність технології розвивального навчання Д. Б. Ельконіна – В. В. Давидова. Мета і завдання розвивального навчання за Д. Б. Ельконіним та В. В. Давидовим. Особливості методики. Ознаки (особливості) цілеспрямованої навчальної діяльності (ЦНД).

Тема 9. Ігрові технології навчання на уроках зарубіжної літератури. Сутність ігрових технологій навчання. Переваги й недоліки ІТ. Моделі навчальної гри, вимоги до їх проведення. Основні структурні компоненти ігрової діяльності. Концептуальні етапи в педагогічних іграх. Класифікація педагогічних ігор (за Германом Костянтиновичем Селевком).

Тема 10. Проектна технологія на уроках зарубіжної літератури. Сутність проектної технології (ПТ). Мета та завдання ПТ. Типи проектів. Головні умови організації роботи над проектом. Вимоги до використання ПТ. Алгоритм роботи над проектом.

Тема 11. Технологія організації групової навчальної діяльності на уроках зарубіжної літератури. Сутність технології організації групової навчальної діяльності (ТОГНД). Базові елементи групових форм навчання. Основні переваги навчання в групах. Умови ефективного застосування ТОГНД. Функції вчителя. Умови успішного функціонування груп. Класифікація ТОГНД. Структура уроків із застосуванням ТОГНД.

Тема 12. Інтерактивні технології навчання на уроках зарубіжної літератури. Сутність ІТ. Основні переваги ІТ навчання. Основні недоліки ІТ. Ефективність ІТ. Класифікація ІТ. Структура уроків при застосуванні ІТ.

Тема 13. Біоадекватна (природовідповідна) технологія на уроках зарубіжної літератури. Сутність біоадекватної технології (БТ). Основні компоненти БТ. Особливості структури уроку з використанням БТ.

Тема 14. Технологія програмованого навчання на уроках зарубіжної літератури. Сутність технології програмованого навчання (ТПН). Мета і завдання програмованого навчання. Характерні риси ТПН. Принципи програмованого навчання (за В. П. Беспальком). Структура ТПН.

Тема 15. Технологія створення ситуації успіху на уроках зарубіжної літератури. Сутність ТССУ. Диференціація понять «успіх» і «ситуація успіху». Алгоритм створення ситуації успіху. Диференціація учнівських груп у ТССУ. Типологія ситуацій успіху.

Тема 16. Здоров'язбережувальні освітні технології на уроках зарубіжної літератури. Сутність здоров'язбережувальних освітніх технологій (ЗОТ). Мета та завдання технології. Основні принципи. Типи технологій здоров'я. Основні вправи ЗОТ. Прогнозовані результати.

Тема 17. Інформаційна технологія на уроках зарубіжної літератури. Сутність інформаційної технології. Педагогічні завдання ІТ навчання. Основні переваги ІТ. Основні недоліки ІТ. Ефективність ІТ. Класифікація ІТ.

Тема 18. Технологія проблемного навчання на уроках зарубіжної літератури. Сутність технології проблемного навчання. Мета та завдання ПН. Концептуальні положення технології ПН. Методи ПН. Проблемна ситуація. Функції проблемного навчання на різних етапах навчання. Особливості проведення уроку із застосуванням технології ПН.

Тема 19. Технологія зустрічних зусиль на уроках зарубіжної літератури. Сутність технології зустрічних зусиль (ТЗЗ). Мета та завдання технології. Основні принципи. Особливості організації уроку з використанням ТЗЗ. Основні характеристики уроку, побудованого з використанням ТЗЗ.

Тема 20. Технологія дистанційного навчання на уроках зарубіжної літератури. Сутність технології. Технологічні прийоми і завдання. Особливості структури уроку зарубіжної літератури з використанням технології дистанційного навчання.

Методи навчання: аналітичний, синтетичний, дедуктивний, індуктивний, пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий, дослідницький, словесні (розповідь, пояснення, бесіда, лекція, інструктаж, робота з книгою); наочні (демонстрація, ілюстрація, спостереження); практичні (практична робота, виконання завдання), методи організації навчальної діяльності, стимулювання і релаксації, контролю та оцінки

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від здобувача очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проектор, екран/інтерактивна дошка.

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного контролю та підсумкового контролю. Підсумкова оцінка є сумою балів набраних під час поточного контролю та підсумкового контролю і вираховується за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять. Лекційні заняття оцінюються на основі зроблених конспектів лекцій. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активна участь студентів у занятті, здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи.

Підсумковий контроль відбувається у формі усного екзамену, який передбачає перевірку теоретичних знань та практичних навичок.

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання та під час поточного контролю та підсумкового контролю (екзамену) (50+50=100) та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах	Частина підсумкової оцінки у балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		50	100
Лекційні заняття	6		
Практичні заняття	46		
Підсумковий контроль		50	
Екзамен	50		

Таблиця 2. Розподіл набраних студентом балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів						
	незадовільно	незадовільно	задовільно	задовільно	добре	добре	відмінно
	1-12	13-24	25-30	31-35	36-40	41-45	46-50
	F	FX	E	D	C	B	A
	не зараховано		зараховано				
Лекційне заняття 1	1	1	1	1	1	1	1
Лекційне заняття 2	0	1	1	1	1	1	1
Лекційне заняття 3	0	0	1	1	1	1	1
Лекційне заняття 4	0	0	0	1	1	1	1
Лекційне заняття 5	0	0	0	0	1	1	1
Лекційне заняття 6	0	0	0	0	0	1	1
Всього	1	2	3	4	5	6	6
Практичне заняття 1	1,8	3,6	4,5	5,1	5,8	6,5	7,6
Практичне заняття 2	1,8	3,6	4,5	5,1	5,8	6,5	7,6
Практичне заняття 3	1,8	3,6	4,5	5,1	5,8	6,5	7,6
Практичне заняття 4	1,8	3,6	4,5	5,1	5,8	6,5	7,6
Практичне заняття 5	1,8	3,6	4,5	5,1	5,8	6,5	7,6
Практичне заняття 6	1,8	3,6	4,5	5,1	5,8	4,75	7,6
Всього	11	22	27	31	35	39	44
Разом максимальна кількість набраних балів	12	24	30	35	40	45	50

Таблиця 4. Відповідність результатів контролю знань за різними шкалами та критерії оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності за 100-бальною шкалою	Шкала оцінювання ЄКТС		Критерії оцінювання	Національна шкала оцінювання	
	Оцінка за шкалою ЄКТС	Значення оцінки за шкалою ЄКТС		Екзамени, курсова робота, практика	Залік

90-100	A	відмінно	Студент виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, може використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої відповіді.	відмінно	
78-89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці творчо розв'язує вправи і завдання у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.		
65-77	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовує її на практиці; вміє контролювати власну діяльність; виправляти помилки, добирати аргументи для підтвердження своїх думок.	добре	зараховано
58-64	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є	задовільно	

			значна кількість суттєвих.	
50-57	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.	

35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, фрагментів.	незадовільно	

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання та під час заліку (50+50=100) та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Внутрішня університетська шкала оцінювання

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел: Базова

1. Дичківська І. М. Інноваційні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2004. 351 с.
2. Інноваційні технології навчання української мови і літератури / укл. О. І. Когут. Тернопіль: Астон, 2005. 204 с.
3. Косогова О. О. Метод проектів на уроках зарубіжної літератури. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2008. 144 с.
4. Нісімчук А. С. Сучасні педагогічні технології : навчальний посібник. Київ: Видавничий центр «Просвіта»; пошуково-видавниче агентство «Книга Пам'яті України», 2000. 368 с.
5. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. О. М. Пехоти. Київ: А.С.К., 2001. 256 с.
6. Чепіль М. М. Педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2012. 224 с.

Допоміжна

1. Бабійчук Т. В. Сучасна медіаосвіта: відеофрагменти художніх творів на заняттях української мови та літератури в педагогічному коледжі: науково-методичний посібник. Житомир: Видавець О. О. Євенок, 2017. 372 с.
2. Васьков Ю. В. Педагогічні теорії, технології, досвід (Дидактичний аспект). Харків: Скорпіон, 2000. 120 с.
3. Ворожейкіна О. М. 100 цікавих ідей для проведення уроку. Харків: Вид. група «Основа», 2011. 287 с.
4. Перспективні освітні технології : наук.-метод. посібник / за ред. Г. С. Сазоненко. Київ: Гопак, 2000. 560 с.
5. Перспективні педагогічні технології в шкільній освіті: навчальний посібник / за заг. ред. С. П. Бондар. Рівне: Редакційно-видавничий центр «Теніс» Міжнародного університету «РЕП» ім. академіка С. Дем'янчука, 2003. 560 с.
6. Сиротенко Г. О. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. Харків: Видав. гр. «Основа», 2003. 78 с.
7. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 358 с.
8. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах: навч. посіб. Київ: Вища шк., 2004. 207 с..

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: <https://library.bdpu.org/> (дата звернення: 28.07.2024).
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 28.07.2024).
3. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua> (дата звернення: 28.07.2024).
4. Освіта в Україні. URL: <http://osvita-ua.net> (дата звернення: 28.07.2024).
5. Освітній портал – освіта в Україні та за кордоном. URL: <http://www.osvita.org.ua> (дата звернення: 28.07.2024).
6. Шкільний портал «Острів знань». URL: <http://ostriv.in.ua> (дата звернення: 28.07.2024).
7. Все для вчителя. URL: <http://www.uroki.net> (дата звернення: 28.07.2024).
8. Інформація педагогу. URL: <http://ped-inform.org.ua> (дата звернення: 28.07.2024).
9. Українській освітній портал. URL: <http://teacher.in.ua/> (дата звернення: 28.07.2024).
10. Проект створений для вчителів світової літератури. URL: <http://mysvitlit.at.ua> (дата звернення: 28.07.2024).
11. Сучасні педагогічні технології. URL: <http://pedtechno.ru/> (дата звернення: 28.07.2024).